

секторам економіки України, так і зарубіжним аграрним підприємствам [2].

Отже можна спостерігати зменшення кількості зайнятих осіб в сільському господарстві. Це зумовлено меншою заробітною платою порівняно із середнім показником по Україні. Проте спостерігаємо збільшення продуктивності праці, що зумовлене використанням нових технологій і досягнень науки і техніки.

Список використаних джерел

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектора економіки на період до 2020 року» від 17.10.2013 р. № 806-р. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-%D1%80>

2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Приходько А.,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» м. Київ

Науковий керівник: Теплюк М. А., к.е.н., асистент

ОЦІНЮВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Україна з давніх часів відома своїми родючими чорноземами, вирощуванням зернових та олійних культур і тваринництвом. Однак останніми роками аграрний сектор країни занепадає, українських інвесторів не достатньо приваблює дана галузь. Відповідна тенденція відбувається, в першу чергу, через те, що підприємці не в змозі: в повній мірі правильно оцінити потенціал аграрного сектору через недосконалість існуючих механізмів його ідентифікації, а також ефективно здійснювати менеджмент потенціалу, за умов нестабільної економічної та політичної ситуації країни. Разом з тим, налагодження взаємозв'язку між всіма стейкхолдерами

аграрного сектору пришло б зростанню власних прибутків та валового внутрішнього продукту держави в цілому.

Дослідженню сутності та механізмів оцінювання потенціалу аграрного сектору економіки України присвячено достатню кількість наукових робіт. Проте існує потреба у вдосконаленні механізму для ефективного управління потенціалом, створенні нового бачення щодо оцінювання потенціалу аграрного сектора економіки країни для більш повної інформації та залучення на цій основі значних інвестицій в галузь, враховуючи мінливі ринкові умови сучасного господарювання.

Безперечно, аграрний сектор економіки України (*сільське господарство, харчова та переробна промисловість*) є важливою складовою національної економіки та формує основні засади збереження незалежності та гарантує продовольчу безпеку держави. Крім того, є одним з основних бюджетоутворюючих секторів національної економіки та займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту. Основні товарні групи аграрного експорту у 2017 р. з України включають: зернові культури 40% (*близько 26% зернових становить кукурудза і 14 % пшениця*), насіння олійних рослин 10%, жири та олії тваринного або рослинного походження 24 %, готові харчові продукти 20 %, молоко та молочні продукти, яйця птиці, натуральний мед 6 % (*за даними Державної служби статистики України*) [1].

Виникають відразу запитання: що привело до такого відсоткового співвідношення товарів в аграрному середовищі, чому одні товарні групи займають більшу частку в експорті, а іншу меншу, чому більшу увагу підприємці зосереджують на зернових культурах, а меншу на виготовленні молочної продукції? Щоб дати відповіді на ці запитання необхідно оцінити потенціал аграрного сектору, а більш детально можна - це буде зробити за допомогою оновленого механізму оцінювання потенціалу.

В ході дослідження, ми визначили сутність дефініції «*потенціал*» – це всі наявні ресурси та динамічні можливості, що використовує держава або підприємство для досягнення поставлених цілей. В аграрному секторі потенціал держави

складається з ресурсів - земля і природно – кліматичні умови та можливостей, що проявлятимуться через ведення господарської діяльності аграрних підприємств. Чим кращі умови створює уряд для розвитку таких можливостей, тим швидше вони розвиваються та збільшується їх частка на ринку і відповідно конкурентоспроможність аграрного сектору країни зростає, що відображується в її експортній позиції.

Однак, при оцінюванні можливостей держави, що проявляються в діяльності аграрних суб'єктів господарювання, варто знову ж таки оцінити ресурси (*земельні, матеріально-технічні, трудові, фінансові тощо*) та можливості (*інновації, кваліфікація персоналу, здатності тощо*) підприємств.

В ході дослідження, ми сформуvalи своє бачення, щодо оцінювання потенціалу аграрного сектору за допомогою ієрархічного підходу (рис. 1.), який проявляється на регіональному та локальному рівнях.

Рис. 1. Ієрархічний підхід оцінювання потенціалу аграрного сектору економіки України

Оцінювання потенціалу аграрного сектору економіки України, на нашу думку, потрібно проводити комплексно для більш точного результату та повної картини, а саме: оцінити спочатку регіони країни за найвищим потенціалом аграрного сектору (*використовуючи при цьому метод експертних оцінок*),

з'ясувавши які товарні групи переважають та завдяки чому, а потім з даного регіону оцінюємо аграрні підприємства з найбільшою часткою на ринку (*використовуючи при цьому матрицю Бостонської консалтингової групи або карту стратегічних груп конкурентів*) і вже тоді, коли з'ясуємо найбільш конкурентоспроможну фірму - оцінюємо її ресурси та можливості методами витратного чи порівняльного підходів за допомогою кількісних та якісних показників [2; 3].

Отже, запропонований ієрархічний підхід щодо оцінювання потенціалу аграрного сектору економіки України, який базується на регіональному та локальному рівнях, є ще й комплексним, оскільки включає в себе різні методики оцінювання, враховуючі також і стратегічний вектор. Підхід дозволяє отримати всім стейкхолдерам детальну та повну інформацію, щодо вартості та наявності потенціалу як окремого суб'єкта ринку, так і країни в цілому та ефективно управляти ним, враховуючи фактори впливу, виявляти, хто є лідером, а хто аутсайдером та прийняти зважені управлінські рішення, що в свою чергу, зумовить зростання економіки країни.

Список використаних літератури

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Андрійчук В.Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз: монографія / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2005. – 292 с.
3. Єрмолаєв А. Аграрний сектор України: тенденції, суб'єкти, перспективи реформування / А. Єрмолаєв, І. Клименко, В. Ємець, С. Таран. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://newukraineinstitute.org/media/news/549/file/Agro%202015.pdf>

*Приходько А. , Котяш Я.
Університет державної фіскальної служби України*